

програми, кампанії з підвищення обізнаності та популяризацію цифрової грамотності.

Загалом, розуміння та врахування людського фактору у всіх аспектах розвитку та використання ІТ технологій є критично важливим для створення сучасних технологій, які сприяють покращенню якості життя та розвитку суспільства. Однак, необхідно постійно вдосконалювати та адаптувати підходи до використання ІТ, щоб максимізувати їхні позитивні аспекти та мінімізувати негативний вплив на людей.

КРОХМАЛЬ Наталія,

*кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії,
соціології та політології Державного торговельно-економічного
університету*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕГОВОРНОГО ПРОЦЕСУ В ДИДЖИТАЛ СУСПІЛЬСТВІ

Переговорний процес як вид комуникативної взаємодії є одним із шляхів досягнення інтересів сторін, що беруть участь у перемовинах. Він використовується у різних сферах життя суспільства, зокрема у політиці, економіці, бізнесі та ін., на різних рівнях (міжнародний, державний, суспільний, регіональний, рівень окремої організації та ін.). Це явище характеризується певними часовими межами, визначеними і продуманими етапами, реалізація яких забезпечує сторонам перемовин певні результати, виконання яких контролюється відповідно до досягнутих угод.

В основі переговорного процесу лежить досягнення мети, як власної, так і розуміння мети іншої сторони, її намірів та мотивів. Чітке визначення власної мети і розуміння мети іншої сторони може спрогнозувати перебіг переговорів та можливості досягнення бажаних результатів.

Сучасні практики соціальних взаємин визначають велику кількість типів, видів, методик, технік, стратегій, стилів та інших складових переговорного процесу. Таке розмаїття залежить від сфери застосування переговорного процесу (політика, економіка, бізнес та ін.), від учасників (міжособистісні, між індивідом і групою, міжгрупові), від ситуації комунікації (обговорення спільних інтересів чи конфлікт), від зовнішніх сил, інструментів впливу, залученості посередників (медіація) тощо.

Швидкий розвиток інформаційних технологій та активне становлення диджитал суспільства суттєво вплинули на переговорний процес. Диджиталізація, що є комплексним процесом, який поєднує цифровізацію даних з процесами технологізації, сприяє у диджитал суспільстві доступності інформації, активному включенню соціальних інститутів у цифрове середовище (е-урядування, е-економіка, е-держава та ін.), розширює перелік послуг, що пропонують у різних сферах життя суспільства (державні, комерційні, приватні тощо), спрощує комунікативний процес, формує електронну інфраструктуру, розвиває різні цифрові сервіси та ін.

Під дією процесу цифровізації змінюється і переговорний процес, у який починають впроваджуватися інформаційно-комунікативні технології, що спрощує і одночасно ускладнює його.

Серед особливостей переговорного процесу у диджитал суспільстві можна назвати:

можливості ведення переговорів у дистанційному форматі, в онлайн режимі на цифрових платформах ZOOM, Teams, Google Meetта ін., що особливо актуальним стало під час пандемії Covid-19;

використання різних цифрових технологій (презентації, відеочати, відеоконференції та ін.) для наочного представлення під час переговорів власної позиції, аналізу позиції іншої сторони, їх узгодження тощо;

розширення послуг, які може надавати сторона перемовин за рахунок обладнання спеціальних конференц-залів чи кімнат для

переговорів професійного рівня із застосуванням цифрових технологій, що можуть відтворити живу атмосферу зустрічі та перемовин тощо.

Позитивними наслідками переговорного процесу у диджитал суспільстві можна назвати:

швидкість та доступність до переговорного процесу усіх зацікавлених сторін;

конкурентні переваги при укладанні угод, прийнятті рішень, реагуванні на кризи тощо, особливо у сфері бізнесу;

можливості заощадити на відрядженнях, поїздках, проживанні, приміщеннях для проведення перемовин тощо, що у сучасних умовах формується у певний тренд – деякі компанії відмовою від відряджень захищають навколишнє середовище та скорочують викиди CO₂.

До негативних наслідків можна віднести:

відсутність живого спілкування не дає можливості побачити усі можливі реакції учасників переговорного процесу, реально відчуті ментальний і соціальний взаємозв'язок, що може ускладнити перемовини і відповідно вплине на результати;

технологічну та технічну відсталість сторони перемовин, що у силу різних обставин (небажання, відсутність відповідних фінансів, особисте ставлення та ін.) програє у процесі перемовин при представленні своїх аргументів з використанням наочності, при технічній забезпеченості зустрічі, оснащенні приміщення, де проходять переговори тощо.

Оскільки цифрові технології розвиваються швидкими темпами, то можна констатувати, що перелік особливостей, позитивних та негативних наслідків переговорного процесу у диджитал суспільстві буде постійно доповнюватися.

ЛЕГКУН Тетяна Василівна

кандидат філософських наук, викладач Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ДОСВІД ВЗАЄМВІДНОШЕННЯ ГУМАНІТАРНОГО І РЕЛІГІЙНОГО ЗНАННЯ

Взаємозалежність гуманітарного і релігійного знання яскраво відображається в сфері екзистенціального розуміння людини, її існування, і саме тому, осмислення пізнавальних труднощів одночасно наштовхує на шляхи вирішення проблем епістемології та методології. Водночас в умовах необхідності подолання глобальних проблем, що постають перед людством, особливої актуальності набувають питання призначення людини та пошуку смислу життя. Проблема конструктивного діалогу вчених і богословів, спрямованого на пошук порозуміння у питаннях збереження і продовження життя людства, наразі актуалізована у наукових дискусіях.

Відомі сучасні теологи, зокрема І. Барбур, Ю. Мольтман, А. Пікок та інші, у своїх працях звертають увагу на важливість типізації взаємовідношення науки та релігії та пропонують свої варіанти. Визнаний дослідник питання конструктивних взаємовідношень науки і релігії, доктор фізики й теології Ієн Барбур у своїх працях, встановлює закономірності взаємин науки і релігії і пропонує їх чотири історичних типи [1, с. 11].

Релігійне вчення відрізняється від концепцій науки у своїх епістемологічних засадах і способі зміни парадигм. Потужна сторона науки полягає в її критичності, орієнтованості на практику, множинних теоріях істини. Потужна сторона теології – в жорсткому незмінному ядрі й опорі на Одкровення, що дозволяє говорити про надчуттєве та недоступне для безпосереднього вивчення. І Барбур, вважає, що така відмінність пізнавальних засад означає, що наукова і релігійна епістемологія не знаходяться у стані інтеграції або синтезу, проте водночас їх пізнавальний досвід постійно